

HET LIJKT ER OP DAT DAT HET FOTOTALBUM EEN ROUWBOEK IS DAT NA DE DOOD VAN HET JONGETJE DOOR EEN VAN DE OUDERS IS SAMENGESTELD.

PARADIS

OP HOEVEEL MANIEREN KAN JE VALLEN UIT HET PARADIJS?

Een mysterieus familiefotoalbum toont hoe een perfect gezinnetje van drie gelukkig is, maar het verhaal kent geen happy end. Politiefoto's. De zoon overlijdt. Het intrigeerde de zusjes *Louise en Ans Van den Eede* en *Wannes Gyselinck*. Samen met LOD-componist Thomas Smetryns vonden ze in het album het vertrekpunt voor hun voorstelling *Paradis*.

Het vertrekpunt van de voorstelling, daar zorgde componist Thomas Smetryns voor?

Ans: Thomas Smetryns is een LOD huiscomponist. Hij is al jaren goed bevriend met Wannes Gyselinck (Wannes is ook lid van Hof van Eede, nvdr). Thomas is een verzamelaar van allerlei curiosa, waaronder oude foto's. Foto's van danseressen uit het interbellum bijvoorbeeld. Daar maakt hij vaak ook partituren rond. Thomas speelde al jaren met de idee om iets te doen rond het verhaal van een specifiek fotoboek dat hij gevonden had. Dat werd ook het vertrekpunt van *Paradis*.

Wat een uitdaging, een voorstelling maken op basis van een fotoboek.

Wannes: Inderdaad. Hof van Eede vertrekt meestal vanuit een thema of vraagstelling, niet vanuit een concreet boek of documentair materiaal. Maar dat fotoboek fascineerde ons danig. Onze uitdaging was om daaruit een thema te puren. Dat hebben we gevonden aan de hand van één foto. Een perfect plaatje waarop je een gelukkig jongetje ziet dat in een mooie tuin de planten water geeft (*zie foto*). Het fotoalbum eindigt echter tragisch met zeven politiefoto's die duidelijk een ongeval in beeld brengen en

aantonen dat het jongetje gestorven is. Het lijkt er dus echt op dat dat het fotoalbum eigenlijk een rouwboek is. Iets dat na de dood van dat jongetje door een van de ouders is samengesteld.

Ans: Eigenlijk kan je dat bijna zien als een soort kunstwerk, maar dan natuurlijk eentje dat heel dicht op de huid van de maker zit. Op één van die foto's staat er ook een pijltje naar *Le Paradis*. Dat is de wijk waar het gezin van drie woonde, in een prachtig huis.

Louise: Naast dat fotoboek was er ook een map met andere foto's die het fotoboek niet haalden, waaronder foto's in kleur (alle andere foto's zijn in het zwart-wit, *nvdr*), waarschijnlijk uit de jaren '70. Daarop zie je dat de moeder er veel ouder uitziet. Ze lacht ook niet meer. Het gezin is als het ware uit het paradijs gevallen. Een triest verhaal dat tot de verbeelding spreekt.

Heel dit verhaal, de naam van jullie gezelschap... Een teken aan de wand dat jullie deze voorstelling moesten maken, niet?

Ans: Inderdaad, onze naam is eigenlijk al een voorbode. We zijn dan ook vanuit dat thema, het paradijs, beginnen werken. Op de Hof van Eede-wijze, zeg maar. Op hoeveel manieren kan je vallen uit het paradijs? We begonnen boeken te lezen. Heel uiteenlopende genres. *Hoogteverschillen* van Julian Barnes bijvoorbeeld, ook een rouwboek trouwens. Of *Musicofila* van Oliver Sacks, over de kracht van muziek.

Hebben jullie enig idee van waar die foto's vandaan komen? Of welke achtergrond die familie had?

Wannes: We hebben een poging gedaan om dat te achterhalen, maar dat onderzoek liep vrij snel dood. We hebben wel contact gehad met één achterachterneef die de stamboom aan het samenstellen was en wie we na afloop van dit project het fotoboek zullen bezorgen.

PARADIS

Dit is tegelijk jullie eerste muziektheatervoorstelling en samenwerking met LOD?

Louise: Paradis is ons eerste uitstapje in muziektheater. Daarbij zien we het als onze uitdaging om de muziek in het hart van de dramaturgie te plaatsen. Door het over muziek te hebben, door van muziek een metafoor te maken, door de muzikaliteit in de tekst te benadrukken, door de muzikaliteit in beelden te zoeken. Eigenlijk is de hele voorstelling op te vatten als een compositie. Maar met veel tekst natuurlijk. Hof van Ede is en blijft vertrekken vanuit een goede tekst. Het is geen opera, maar het blijft wel een ontmoeting tussen een theatergezelschap en een huis dat muziektheater maakt.

Jullie gebruiken muziek als strategie om emoties te sturen of in de weg te zitten. Dat klinkt bijna laboratorisch! Wat willen jullie daarmee zeggen?

Wannes: Eigenlijk begon het met een probleem. Het probleem was dat wij kunst willen maken van een echte tragedie, echt verdriet van echte mensen. Dat wij dat ons toe-eigenen eigenlijk. Het is bijna

een moreel probleem. Kunnen wij wel empathie opbrengen voor een tragedie die niet van ons is? Tegelijkertijd doet en kan de mens dat voortdurend. We hebben enerzijds gezocht naar dat evenwicht tussen hoe muziek en theater in het algemeen een forum kan zijn om empathie los te weken bij de toeschouwer, met een verhaal over mensen die zij niet kennen. Anderzijds hebben we onderzocht hoeveel sentimentaliteit je daarvoor nodig hebt, louter en alleen om de toeschouwer in de ban te krijgen van jouw verhaal. Dat is het evenwicht dat we voortdurend opzoeken.

Welke personages zijn er in het verhaal?

Ans: Eigenlijk spelen we niet echt letterlijk personages uit het fotoboek. Dat is ook typisch Hof van Eede. De personages liggen juist heel dicht bij de acteurs/makers zelf. De personages zijn Ans en Jeroen, de twee acteurs. Maar bepaalde aspecten verzinnen we en vergroten we uit. Hun verhaal klinkt voornamelijk door in hoe zij zich verhouden tot dat fotoboek. Hoe zij met die foto's en die tragedie omgaan.

Besides zorgt voor de livemuziek, vanwaar de samenwerking met hen?

Ans: Thomas van LOD speelt niet, hij componeert enkel. Het is niet zo dat hij dat doet helemaal los van ons. We hebben heel lang samen, de volledig ploeg, zowel acteurs, schrijvers als componist echt aan tafel gezeten om te zorgen dat de dramaturgie, hoe wij die willen tonen, heel nauw aansluit bij de muziek. Dat de muziek niet parallel staat van het theater, maar er echt pal middenin staat. Besides bestaat uit drie jonge muzikanten die heel vertrouwd zijn met de hedendaagse muziek die Thomas maakt. Ze spelen ook een dankbaar instrumentarium voor ons stuk: harp, viool en gitaar, waar ze enerzijds heel veel kanten mee uitkunnen en anderzijds refereert die combinatie ook naar de jaren 20 en 30.

Acteur Jeroen Van Der Ven die meespeelt was laureaat Jong Theater TAZ#2008. Jullie in 2012. Hoe leerden jullie hem kennen?

Ans: Ik heb met Jeroen in de klas gezeten op het RITS. Het is niet de eerste keer dat hij meespeelt bij ons. Hij verving onlangs Greg Timmermans in een Engelse herneming van onze eerste voorstelling uit 2012: *Waar het met de wereld naartoe gaat daar gaan wij naartoe*, waarmee we TAZ-laureaat zijn geworden. Daarmee speelden we onder andere in Schotland, Edinburgh. Het is ook wel dankbaar om met hem te werken. Hij heeft zelf ook een theatergezelschap met Thomas Bellinck. Dat maakt van hem dus een speler die toch ook vanuit een bepaalde maakreflex denkt.

Welke ambities hebben jullie, welk soort verhalen willen jullie nog vertellen?

Wannes: We hebben al plannen gemaakt voor de komende jaren, maar we zullen wel projectmatig blijven werken. De eerstvolgende voorstelling *Vanish Beach* zou volgend jaar in première gaan op Klara Festival en zal opnieuw met muziek te maken hebben. Fulco Ottervanger, muzikant en pianist bekend van zijn bands *Stadt* en *De Beren Gieren* en onlangs nog curator op het *STORM!* jazzfestival in Oostende, zal de muziek maken en ook live spelen. *Vanish Beach* zal gaan over Duitse migranten die in Amerika terecht kwamen in de jaren '40 en die eigenlijk op zoek gaan naar hun identiteit. En dan zijn er nog een paar coproducties die in de pijplijn zitten.

Jullie hebben een band met Oostende. Via Theater Aan Zee, vader Peter Van den Eede die er centrale gast was en met de KOE al verschillende keren speelde in De Grote Post. Het Weiss-effect speelde hier ook vorig seizoen. Hoe ervaren jullie de stad, als je iemand tips zou geven dit moet je zeker doen in Oostende, wat zouden die zijn?

Ans: Bij Patisserie Van den Berghe een wafel eten! Ik speelde er op TAZ#2015 mee met *Café Paradis*.

Thomas (net aangekomen in het repetitielokaal): Mijn band met Oostende is dat ik er ook les geef in het Conservatorium Aan Zee. Een tip? Een hamburger eten in Old Ham kan ik alleen maar aanraden.

Louise: Een kip in de Koekoek!

Wannes: Een garnalkrokot in Hotel de Parc met een rosé!

Ans: Vooral culinaire dingen dus! En de zee natuurlijk. Mu.ZEE ook, niet te vergeten. En Theater Aan Zee in de zomer natuurlijk, waar we echt veel aan te danken hebben. Maar Oostende is vooral ook de plek waar we meestal onze brainstormen houden voor we echt beginnen aan een creatieproces. Het geeft ons inspiratie om aan een nieuw avontuur te beginnen!

Nick Herweyers

Hof van Eede 1944